

ФІЛОСОФСЬКА АНТРОПОЛОГІЯ В ПОСТСЕКУЛЯРНУ ЕПОХУ

Голозубов О.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

У ситуації постсекулярної культури, з одного боку, є всі підстави говорити про антропологічну кризу, а з іншого, про вичерпаність не тільки традиційних форм богослов'я, а й про певну втому від нескінченної деміфологізації і десакралізації релігії та Церкви. У цій ситуації автор вважає за необхідне привернути увагу до тих можливостей синтезу богослов'я і людинознавчих наук, які обумовлені не тільки багатомірністю людської особистості і різноманіттям людського досвіду, але також незавершеністю, відкритістю людини. Людина позначає свою присутність в духовній сфері за допомогою свого містичного переживання, молитовного споглядання, творчості нарешті, а свою приналежність до певного біологічного виду за допомогою не тільки ряду інстинктів, а й певних емоцій. Сполучною ланкою між цими вимірами людини можуть служити ті емоції, які одночасно можуть розглядатися в якості екзистенціалів людського буття. Це насамперед радість, сміх, гра, фантазія. Їх теологічна інтерпретація стає основою тих напрямів постмодерної теології, які відповідно називаються теологією радості, теологією сміху, теологією гри. Всі вони формують пограничну область між секулярним і сакральним в сучасній культурі. Можливість цього синтезу обумовлена зміною самих підходів до теології. Постмодерна теологія набуває рис культурної практики, а власне в богословському відношенні теологія – не стільки концептуалізація Бога, скільки ставлення до нього. Тому настільки важливу роль відіграє концепт Іншого, в якості якого виступає в тому числі і Бог. Інший стає місцем зустрічі з Богом, а сама зустріч супроводжується сильним емоційним переживанням, таким як любов. Ці підходи, з одного боку, зберігають спадкоємність по відношенню до праць основоположників філософської антропології, а з іншого відчують потужний вплив новацій у сучасному богословському дискурсі. Разом вони утворюють той перехресний дискурс, в якому людина одночасно постає як частина природного світу і суб'єкт тих, насамперед діалогічних, комунікативних відносин, які виділяють його серед інших живих істот.